

LINDRING PÅ TVERS

Et samarbeidsprosjekt mellom Fræna kommune, Eide kommune og Palliativt team v/Molde sykehus

Bakgrunn

- Fræna kommune har i en årrekke jobbet med tanker rundt lindrende behandling, og har i sin PROF-plan 2015 (Pleie, Rehabilitering, Omsorg og Forebyggende plan) satt dette som fokusområde.
- Fræna kommune tok initiativ til et samarbeidsprosjekt mellom Fræna kommune, Eide kommune og Molde sykehus.
- Prosjektet har fokus på samhandling og kompetansehevende tiltak for økt kvalitet på lindrende behandling og omsorg.

Bakgrunn

- Fræna kommune; ca 9300 innbyggere, dekker det meste av Romsdalshalvøya ut mot Hustadvika. Nabokommune til Molde kommune, Aukra kommune og Eide kommune. 1 Kreftsyrkepleier fristilt i 35 % stilling. Det ligger klare føringer i PROF-planen om å bygge en lindrende enhet.
- Eide kommune; ca 3400 innbyggere. Ligger mellom Kristiansund og Molde; de aller fleste pasienter er tilknyttet Molde Sykehus. Nabokommune til Fræna kommune, Averøy kommune og Gjemnes kommune. Tidligere mottatt tilskudd fra Helsedirektoratet i 2005, fra da drevet i lindrende enhet innad i sykehjemmet i nært samarbeid med hjemmetjenesten.

Bakgrunn

- Palliativt team ved sykehuset i Molde deltar som samarbeidspartner i prosjektet, med representanter i arbeidsgruppen og styringsgruppen.
- 2 ressursyrkepleiere fra henholdsvis sykehjem og hjemmesyrkepleie i begge kommuner deltar i kompetansenettverk i lindrende behandling i Molde med 2 nettverkssamlinger per år. Etablert av palliativt team v/ Molde sykehus.

Søknadsprosessen

- Den opprinnelige prosjektplanen er skrevet av Jan Morten Dale, rådgiver i Fræna kommune og initiativtaker til prosjektet. Han er nå leder i prosjektets styringsgruppe.
- Prosjektet **Lindring på tvers** var tenkt og søkt finansiert over to tilskuddsordninger fra Helsedirektoratet; henholdsvis
- **kap. 671, post 67 Samhandlingstilskudd**
- **kap. 761, post 67 Tilskudd til kompetansehevende tiltak for lindrende behandling og omsorg.**

Søknadsprosessen

- For å svare på de aktuelle søkekriterier ble det skrevet egen søknad for tilskudd over statsbudsjettet kap 761. Underveis i søkeprosessen fikk vi veiledning av Lars Ø. Ofstad; koordinator ved kompetansesenteret for lindrende behandling, Midt-Norge.
- Vibeche Fahsing v/ utviklingssykehjemmet Rokilde har også bidratt med råd og veiledning i søkeprosessen.

Tildeling

- Avslag på samhandlingsmidler
- Tilskudd på kr. 200 000,- over statsbudsjettet kap. 761.67 for 2011

Plan for implementering av prosjektet

- Prosjektet tenkes gjennomført i 2 faser:
- **Forprosjekt i 6 mnd.**
- **Driftsfase i 12-18 mnd.**
- Forutsetter at vi får tilsagn på midler i 2012 og evt. 2013
- For å gjennomføre enkelte tiltak er vi avhengig av tilsagn på søkte forskningsmidler.

Implementering

- **Lindring av plagsomme symptomer står sentralt i behandlingen av døende**
- **Seponering av uhensiktsmessig behandling vurderes fortløpende**
- **Noen få, men viktige lindrende medikamenter må være tilgjengelig for den døende**
- **Pårørende må tas vare på med åpenhet og saklig informasjon**
- **Innføring av Liverpool Care Pathway**
 - tiltaksplan for omsorg til døende og deres pårørende.
 - Krever opplæring, undervisning og oppfølging for å sikre en god forståelse for bruken av LCP
 - Vi har kun den ene gangen å gjøre ting riktig og best mulig

Liverpool Care Pathway (LCP)

ble utviklet

- for å overføre den helhetlige omsorgen som den døende og familien blir møtt med på en palliativ enhet / hospice, til andre deler av helsetjenesten
- gir
- evidensbasert veiledning i forhold til de ulike aspektene ved terminalomsorg
 - pleietiltak,
 - forutseende forskrivning av behovsmedikasjon
 - seponering av unødvendige medikamenter
 - psykisk støtte
 - åndelig omsorg og
 - ivaretagelse av de pårørende

Liverpool Care Pathway (LCP)

- samme plan brukes både i sykehus, sykehjem, palliative enheter / hospice og hjemmesykepleien
- uavhengig av pasientens diagnose
- innføre en felles kultur og kompetanse i omsorgen for den døende og familien på tvers av nivåene i helsetjenesten
- viktig verktøy for samhandling omkring pasienter i siste livsfase

Implementering

- **Delta på hospiteringsordningen ved Blindheim omsorgssenter og Utviklingscenter for sykehjem i Møre og Romsdal, Rokilde sykehjem.**
- Sykepleiere og evt. hjelpepleiere fra de aktuelle enheter gis tilbud om hospitering, tilpasset deres behov for grunnleggende innføring i praktiske og tekniske prosedyrer knyttet til lindrende behandling, symptomkontroll, observasjon og oppfølging. Den enkelte vil også tilegne seg kunnskap om holdninger, etiske utfordringer og verdigrunnlag knyttet til lindrende behandling.
- Standard søknadsskjema brukes.
- Prosjektmidler brukes til å dekke innleie av vikarer.

Implementering

- **Frikjøpe tid til undervisning for å øke fastlegers interesse for og kompetanse innen lindrende behandling.**
- Undervisning ved lege i palliativt team Bardo Driller.
- I undervisningen ha fokus på LCP, smertebehandling og hvordan kvalitetssikre beslutningsprosesser knyttet til HLR-.
- **Innføring av et medikamentskrin for symptomlindring i livets slutfase.**
- Innholder bl.a. de fire viktigste medikamenter, behandlingsalgoritmer, ordinasjonsskjema mm.
- Kontakte sykehusapoteket i Molde om de kan bistå med hjelp til praktiske løsninger.

Ønskede resultater

- Hovedmål: er å skape et godt lindrende behandlings- og omsorgstilbud på tvers av kommunegrensene, og i samarbeid med helseforetaket.
- Delmål 1: LCP-tiltaksplanen fungerer som et hjelpemiddel for å sikre kontinuitet i den lindrende behandling og omsorg ved livets slutt, samt bidrar til en systematisk dokumentasjon
- Delmål 2: faglig kompetanseutvikling i relasjon til døende pasienter og deres pårørende.
- Delmål 3: samarbeid med Høgskolen i Molde (videreutdanning pleie og omsorg ved alvorlig sykdom og død)

Veien videre

- Tiltak som skal føres videre skal være forankret hos ledelsen.
- Evt. opprette refleksjonsgrupper med fokus på refleksjon over praksis og de faglig-etiske utfordringer omsorg for døende pasienter og deres pårørende innebærer.
- Nettverksmøter i kompetansenettverket for palliasjon på og rundt Molde sykehus står sentralt også i tiden etter prosjektslutt.
- Etablere avtale om rullerende hospiteringsordning mellom sykehuset og kommunene?
- LCP og medikamentskrin videreføres i den daglige driften etter prosjektslutt.
- Plan for nye brukersteder av LCP og medikamentskrin basert på resultater fra datasamling/evaluering

Aktuelle planer/retningslinjer

- Standard for palliasjon
- Omsorgsplan 2015
- Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen
- St.mld. nr. 47 Samhandlingsreformen
- Helse- og omsorgsplan for Eide kommune i 2010-2016
- Pleie, rehabilitering, omsorg og førebyggende plan for Fræna kommune 2015 (PROF-PLAN)
- LCP hovedside <http://www.mcpcil.org.uk/liverpool-care-pathway>
- Håndbok for bruk av LCP: John Ellershaw og Susie Wilkinson, red. [Care of the Dying. A pathway to excellence](#). 2. utgave. Oxford University Press, 2011.